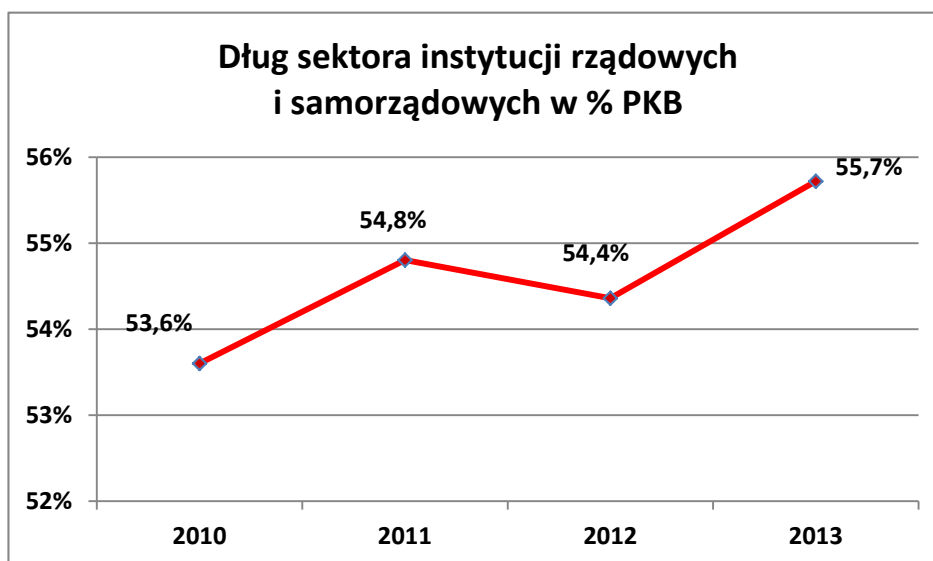
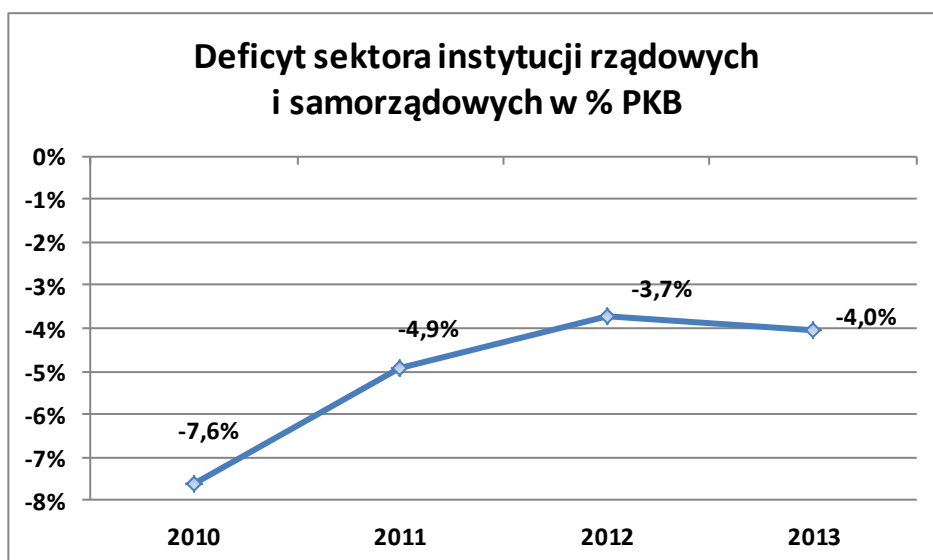

Notatka informacyjna

**Komunikat dotyczący
 deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2013 r.**

W dniu 30 września 2014 r., stosownie do Rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2009 z dnia 25 maja 2009 r. o stosowaniu Protokołu w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (EDP) załączonego do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, z późniejszymi zmianami, Prezes GUS przesłał do Komisji Europejskiej (Eurostat) dane dotyczące deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (tzw. notyfikacja fiskalna).

Zgodnie z notyfikacją, deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2013 roku ukształtował się na poziomie 66 933 mln zł, co stanowi -4,0% PKB, natomiast dług publiczny wyniósł 926 103 mln zł, tj. 55,7% PKB.

Deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wg ESA2010 w latach 2010-2013 (mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Produkt Krajowy Brutto (PKB)	1 437 357	1 553 582	1 615 894	1 662 052
Deficyt / Nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych	-109 728	-76 321	-60 497	-66 933
% PKB	-7,6%	-4,9%	-3,7%	-4,0%
<i>Deficyt / Nadwyżka podsektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym</i>	-88 609	-63 243	-59 482	-59 488
% PKB	-6,2%	-4,1%	-3,7%	-3,6%
<i>Deficyt / Nadwyżka podsektora instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym</i>	-18 040	-11 730	-4 475	-2 816
% PKB	-1,3%	-0,8%	-0,3%	-0,2%
<i>Deficyt / Nadwyżka podsektora funduszy zabezpieczenia społecznego</i>	-3 079	-1 348	3 460	-4 629
% PKB	-0,2%	-0,1%	0,2%	-0,3%
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych	770 451	851 418	878 403	926 103
% PKB	53,6%	54,8%	54,4%	55,7%

Dane za lata 2010-2013 uległy zmianom w stosunku do wcześniej publikowanych w związku z wdrożeniem:

- wprowadzonego w życie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 roku Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010),
 - rozporządzenia Komisji (UE) nr 220/2014 z dnia 7 marca 2014 roku zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 479/2009 w zakresie odniesień do europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej,
 - wytycznych zawartych w dostosowanym do ESA2010 Podręczniku deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD, edycja 2014),
 - innych zmian metodycznych, oraz
- dla roku 2013 – z wykorzystaniem bardziej aktualnych danych źródłowych.

Kluczowe zmiany metodyczne z tytułu wdrożenia ESA2010¹ mające wpływ na statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych w Polsce dotyczą:

- kapitalizacji wydatków na badania i rozwój,
- kapitalizacji wydatków na systemy uzbrojenia,
- kapitalizacji wydatków na małe narzędzia, które są wykorzystywane w procesie produkcji dłużej niż rok bez względu na ich wartość,
- powiązania nakładów na udoskonalenia gruntów z odpowiadającymi im zasobami i traktowania ich jako odrębnych aktywów,
- zmiany rejestracji trzeciej części zasobów własnych UE z tytułu VAT,
- alokacji produkcji globalnej banku centralnego (NBP),
- uwzględnienia w wydatkach sektora transferu kapitałowego w wysokości rezerw dla gwarancji standaryzowanych,
- zasad klasyfikacji jednostek do sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Definicja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych pozostała niezmienną. Natomiast, w związku z rozporządzeniem 220/2014, definicja odsetek i, w konsekwencji, definicja deficytu sektora stosowana dla potrzeb Procedury Nadmiernego Deficytu (EDP) zostały ujednolicone z zapisami ESA2010 – nie uwzględniają przepływów związanych z transakcjami na instrumentach pochodnych.

¹ Szczegółowy opis zmian znajduje się w notatce informacyjnej GUS: *Wdrożenie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010) do polskich rachunków narodowych. Zmiany metodologiczne oraz ich wpływ na główne agregaty makroekonomiczne* z dnia 29 września 2014 r. dostępnej na <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>.

Uszczegółowienie zasad ESA w odniesieniu do statystyk sektora instytucji rządowych i samorządowych zawiera Podręcznik deficytu i długu sektora (MGDD). Jego najnowsze wydanie (sierpień 2014), dostosowane zostało do ESA2010. W odniesieniu do zasad klasyfikacji jednostek do sektora instytucji rządowych i samorządowych należy zwrócić uwagę na zweryfikowane zapisy dotyczące sprawowania kontroli przez sektor, zmiany w sposobie określania rynkowego charakteru jednostki, doprecyzowane zapisy dotyczące, między innymi, klasyfikacji jednostek niekomercyjnych, szpitali, jednostek sprawujących funkcje regulatorów rynku, funduszy gwarancyjnych. Nowe wytyczne przewidują także, w szczególnych przypadkach, klasyfikację do sektora instytucji rządowych i samorządowych jednostek zajmujących się pośrednictwem finansowym, a także rejestrowania opłat przekazywanych do funduszy gwarancyjnych jako podatków.

Lista jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych, zgodna z metodyką ESA2010, opublikowana została na stronie internetowej GUS <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>.

Inne zmiany metodyczne wdrożone przez GUS w uzgodnieniu z Komisją Europejską, które miały wpływ na statystyki sektora instytucji rządowych i samorządowych dotyczą, między innymi, doprecyzowania sposobu liczenia produkcji globalnej w sektorze oraz alokacji podatków¹.

Największy wpływ na deficyt oraz dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2010-2012 ma zmiana zakresu podmiotowego sektora oraz sposób rejestracji opłat do funduszy gwarancyjnych. W roku 2013, dodatkowo, wykorzystanie bardziej aktualnych danych źródłowych.

Z tytułu wdrożonych zmian, w tym implementacji ESA2010 oraz nowego MGDD, deficyt sektora w latach 2010-2012 zmniejszył się odpowiednio o: 1 142 mln zł, 893 mln zł, 1 184 mln zł. Zmniejszenie w roku 2013 wyniosło 3 718 mln zł, w tym z tytułu rewizji metodycznych: 1 568 mln zł, a 2 150 mln zł w związku z wykorzystaniem bardziej aktualnych danych źródłowych. Natomiast dług sektora zmniejszył się w latach 2010-2013, odpowiednio o: 6 932 mln zł, 7 789 mln zł, 8 470 mln zł oraz 6 406 mln zł (spadek o 8 509 mln zł z tytułu zmian metodycznych i jednocześnie wzrost o 2 102 mln zł z tytułu aktualizacji danych źródłowych). Jednocześnie rewizja nieznacznie wpłynęła na relację deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB. W omawianym okresie wskaźnik poprawił się o 0,2 pkt. proc. w latach 2010-2012 i o 0,3 pkt. proc. w roku 2013. Większe zmiany zaobserwowano w przypadku relacji długu sektora do PKB. Wyniosły one od 1,2 pkt. proc. w roku 2012 do 1,4 pkt. proc. w roku 2011.

Wpływ zmian z tytułu wdrożenia ESA2010 (i innych) na poziom deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w latach 2010-2013

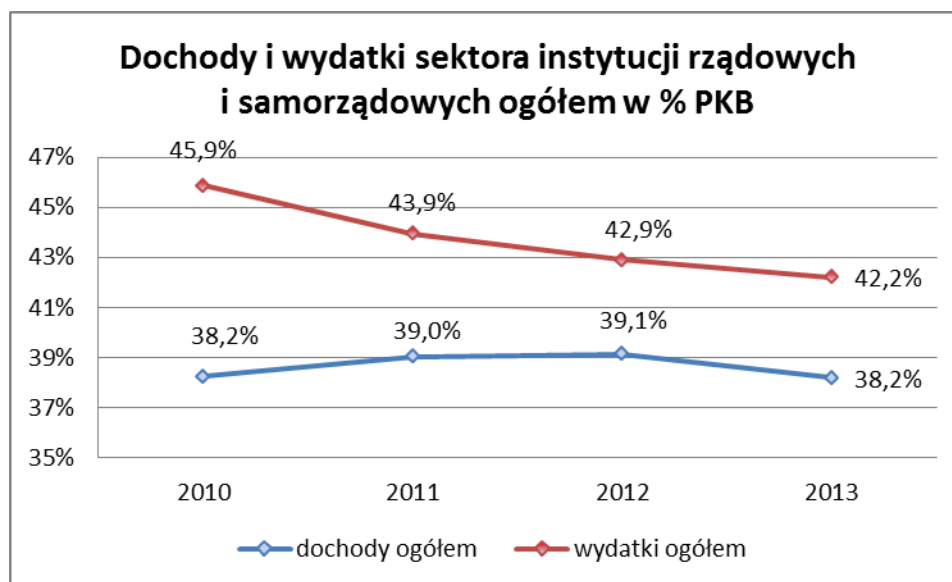
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Deficyt sektora według ESA95 (mln zł) ²	-110 870	-77 214	-61 681	-70 651
% PKB	-7,8%	-5,1%	-3,9%	-4,3%
Deficyt sektora według ESA2010 (mln zł)	-109 728	-76 321	-60 497	-66 933
% PKB	-7,6%	-4,9%	-3,7%	-4,0%
Ogółem zmiana nominalna deficytu (mln zł)	1 142	893	1 184	3 718
Zmiana % deficytu	-1,0	-1,2	-1,9	-5,3
Dług sektora według ESA95 (mln zł)	777 383	859 207	886 873	932 509
% PKB	54,9%	56,2%	55,6%	57,0%
Dług sektora według ESA2010 (mln zł)	770 451	851 418	878 403	926 103
% PKB	53,6%	54,8%	54,4%	55,7%
Ogółem zmiana nominalna długu (mln zł)	-6 932	-7 789	-8 470	-6 406
Zmiana % długu	-0,9	-0,9	-1,0	-0,7

² Dane według ESA95 pochodzą z komunikatu GUS dotyczącego deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2013 roku, opublikowanego 16 kwietnia 2014r.

Wraz z notyfikacją fiskalną, GUS przesłał do Komisji Europejskiej dane dotyczące dochodów i wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych w podziale na transakcje, zgodnie z Europejskim Systemem Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA2010).

Dochody i wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych wg ESA2010 w latach 2010-2013 (mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Dochody ogółem	549 688	606 323	632 572	634 654
% PKB	38,2	39,0	39,1	38,2
w tym:				
Podatki związane z produkcją i importem	196 223	214 461	209 816	211 195
Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	96 238	105 148	113 158	112 924
Dochody z tytułu własności	13 157	14 481	18 680	16 394
Składki na ubezpieczenie społeczne	169 722	188 919	210 557	219 599
Wydatki ogółem	659 416	682 644	693 069	701 587
% PKB	45,9	43,9	42,9	42,2
w tym:				
Zużycie pośrednie	93 259	90 074	95 381	97 785
Koszty związane z zatrudnieniem	158 572	164 477	167 503	171 279
Dotacje	13 078	11 920	11 578	11 217
Świadczenia społeczne	237 838	243 547	256 897	270 333
Nakłady brutto na środki trwałe	80 681	91 262	76 440	68 131

Informacje dotyczące deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej będą dostępne dnia 21 października 2014 r. o godzinie 11:00 na stronie internetowej Eurostatu pod adresem: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>